

<https://www.alliansfriheten.se/rikskonferensen-folk-och-forsvar/>

Kommentar till Rikskonferensen Folk och Försvar

10 januari, 2023

Utgivarna

Årets rikskonferens för Folk och Försvar hade tydlig inriktning på hur Försvarsmakten skall integreras i Nato. Frågorna hur det svenska nationella försvaret skall utvecklas behandlades mer i andra hand. Det här var ett avgörande brott mot rikskonferensens traditionella inriktning som varit vårt eget lands försvar och hur det kan stärkas.

Sveriges statsminister Ulf Kristersson inledde rikskonferensen den 8 januari och pekade ut helt nya uppgifter för det svenska försvaret:

Sverige skall vara med i Natos gemensamma missilförsvar och även flygpatrullera över Baltikum. Svenska markstridsförband skall också vara redo att bidra till Natos försvar av de baltiska staterna.

Vid ett kommande Natomedlemskap skall Sverige alltså delta i flygpatrullerna och det gemensamma missilförsvaret, kallat "European Sky Shield Initiative". Detta gäller inte bara östersjöområdet utan vi skall också vara beredda att delta i Natos luftpatrullering i Svarta havet och på Island. Sverige avser, enligt statsministern, att med Gripen-plan bidra till incidentberedskapen för Estland, Lettland och Litauen samt att bidra med markstridsförband i Natos försvar av framför allt de baltiska staterna.

Statsministern talade inte om hur det egna försvaret skulle stärkas, förutom att försvarsutgifterna skall uppgå till 2 procent av BNP år 2026. Istället slog han fast hur svenskt flyg, ubåtar, svenska vapensystem och övervakningssystem kan komma att bidra inom Natos gemensamma geografiska område som för Sverige främst skulle röra "Arktis till södra Östersjön".

Försvarsminister Pål Jonson meddelade att Sverige nyligen inlett förhandlingar om att ingå ett "Defence Cooperation Agreement" (DCA) med USA som skall möjliggöra snabbare och effektivare amerikanskt stöd i händelse av kris och krig. Avtalet kommer att underlätta för amerikanska styrkor att verka i Sverige. Det kan till exempel handla om deras juridiska status i Sverige och förhandslagring av materiel och investeringar i infrastruktur för att möjliggöra verksamheten här. Norge har redan ingått ett sådant avtal och Danmark och Finland har inlett förhandlingar.

Från Försvarsmaktens sida presenterade generalmajor Thomas Nilsson mer om hur det svenska försvaret skall ställas om vid ett Natomedlemskap:

Sverige skall ta ett regionalt ansvar för hela vårt närområde. Styrkor skall organiseras för att snabbt kunna sättas in utanför våra gränser, "inplace forces" i de baltiska staterna och andra färdiga insatsstyrkor. Sveriges geografiska läge gör att vårt territorium skall kunna tjäna som basområde för Natostyrkor att sättas in vid konflikt eller krig i vårt närområde.

Magdalena Andersson och Peter Hultqvist framförde på rikskonferensen likartade budskap att Sverige nu skall ställa om försvaret för Nato. De ville också att en nordisk parlamentarisk kommission skulle tillsättas för att gå igenom nordiska försvars- och säkerhetspolitiska frågor. Vad det blir av det återstår att se.

Magdalena Andersson återkom i sitt tal till sitt tidigare uttalande om att skapa ett svenskt folkförsvar, "av folket och för folket". Varken i hennes anförande eller i Hultqvists fanns det dock mycket att ta fasta på för att gå i riktning mot genuint ett folkförsvar. Målet 10 000 värnpliktiga är inget stort steg från dagens 8000.

Kravet från Nato på att medlemsstaterna skall ställa upp med en brigad, ca 3000-5000 man, för utlandsinsatser blir det svårt för Sverige att möta. Vi har idag en och halv bemannad och övad brigad och först om flera år skall ytterligare två finnas. En strävan att gå sådana krav till mötes, kommer att ske på bekostnad av det egna landets försvar.

I den svenska försvarsplaneringen finns för närvarande inget som utgår från att vi skall utveckla ett eget territorialförsvar av hela landet. Inläggen på konferensen gick inte emot den etablerade negativa hållningen till att bygga ett nationellt territorialförsvar. Istället underströk flera talare på konferensen att försvaret skall säkra att Natostyrkor kan placeras på vårt territorium vid kris eller krig. Detta ställer frågan skarpt: är syftet att värna Sverige eller är det att vårt land i första hand skall tjäna som basområde och plattform för att Natostyrkor, inklusive svenska styrkor, skall kunna sättas in i andra länder, såsom Försvarsmaktens representanter förklarade.

Det nya avtalet med USA som nu skall förhandlas fram skall enligt försvarsministern möjliggöra för amerikanska styrkor att förhandslagra materiel här i landet och förbereda för USA skall kunna placera personal på svenskt territorium. Då man från amerikansk sida vid flera tillfällen uttalat behovet att kunna använda Sverige som bas och plattform för insatser i hela regionen, står det klart att syftet i vart fall inte bara är att försvara Sverige.

Trots inriktningen hos politiker och militärer på konferensen att förorda och satsa på militära insatsstyrkor för hela regionen, kom det också fram en vilja hos civilorganisationer och andra samhällsligt inriktade institutioner att bygga upp ett totalförsvar. En totalförsvarspflicht skall

återinföras med tidigare brandmän som första kategori och sedan byggas ut i steg. Vad detta innebär är dock ytterst oklart.

En nyligen publicerad opinionsundersökning visar på ett ökat förtroende hos allmänheten för det svenska försvarets förmåga, även om de som misstror förmågan fortfarande är en majoritet (DN/Ipsos).

Positivt är i och för sig att de frivilliga försvarsorganisationerna har en ökad tillströmning.

Hos det svenska folket finns det en tydlig försvarsvilja att bygga på. Vi kan inte jämföra oss med Finland, som varit försiktigt när det gäller försvaret. Finland har bevarat och utvecklat det nationella försvaret baserat på värnplikt. Den grunden för sin säkerhet lär man inte lättvindigt släppa greppet om vid ett Natomedlemskap, oavsett ständiga tryck på omprioriteringar från olika håll som är att förvänta. Med stöd av en medveten svensk försvarsupinion bör det finnas möjligheter att även i vårt land kunna påverka politiken så att ett territorialförsvar med allmän värnplikt som grund kan byggas upp igen. Men om inriktningen på det svenska försvaret kommer det fortlöpande att stå strid under de kommande åren. Mycket talar för att betydande krafter i den nuvarande statsledningen och det militära etablissemangen är till överväldigande del inriktade på ensidig Natoanpassning på bekostnad av eget nationellt försvar.

Detta utgör en utmaning, något att rannsaka och vid behov gå emot.